

7. ULUSLARARASI 25. ULUSAL HALK SAĞLIĞI KONGRESİ (14-17 Aralık 2023) SONUÇ BİLDİRGESİ

İçinde bulunduğumuz 2023 yılının Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100. yılı olması nedeniyle, halk sağlığının Cumhuriyet dönemindeki yüz yıllık gelişiminin, güncel durumunun ve geleceğinin değerlendirilmesi özel bir önem taşımaktadır. Geride bıraktığımız yüzyılda her alanda olduğu gibi sağlık alanında da Türkiye'de ve Dünyada büyük değişimler yaşanmıştır. Halk sağlığı disiplini açısından bu alanları tanımlamak, geçmişi, günceli ve geleceği anlamak gelişim için kaçınılmazdır.

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği (HASUDER) olarak düzenlediğimiz ve yukarıdaki nedenlerle temasını **“Cumhuriyetin 100. Yılında Halk Sağlığı: Geçmişten Geleceğe”** olarak belirlediğimiz 7. Uluslararası 25. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi, 14-17 Aralık 2023 tarihleri arasında başarıyla tamamlanmıştır. Yüz yüze düzenlenen Kongre'ye 304 kişi katılmıştır. Kongrede dört paralel salonda 31 oturum (panel, konferans, ikili konferans) ve 28 sözlü bildiri oturumu gerçekleştirilmiştir. Oturumlarda 11'i yurtdışından olmak üzere farklı disiplinlerden 86 bilim insanı sunumlarıyla kongremize zenginlik katmıştır. Kongrede 226 sözlü bildiri sunulmuştur. Bunlara ek olarak her biri tam gün süren iki kurs düzenlenmiştir.

Kongremizde Cumhuriyet'in kuruluşundan bugüne kadar geçen 100 yıllık dönemde Türkiye'de halk sağlığı hizmetleri ve politikalarıyla ilgili gelişmeler tartışılmış ve halk sağlığının ülkemizdeki geleceği, olanaklar, potansiyel tehditler ve sorunlara dayalı öneriler sunulmaya çalışılmıştır. Halk sağlığı disiplininin nasıl bir gelişim gösterdiği, uzmanlık eğitiminin, halk sağlığı insan gücünün şimdiki ve gelecekteki durumu da ele alınmıştır.

Tüm katılımcılara katkıları ve bilimsel üretimleri için teşekkür ediyoruz.

Kongre teması ile ilgili güncel paylaşımların ve tartışmaların yer aldığı, sorunların ve çözüm önerilerinin ortaya konulduğu kongrede vurgulanan temel konular şunlardır:

1. Cumhuriyetin kurulmasının ardından Türkiye'de sağlık alanında yapılan işler bir sağlık devrimidir. Ekonomi, eğitim, kadın hakları gibi diğer alanlarda yapılanlar da sağlığın sosyal belirleyicileri üzerinden toplum sağlığı üzerine büyük etkiler yapmıştır. Cumhuriyetin kuruluş yıllarından itibaren, koruyucu sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi, tedavi hizmetlerinin düzenlenmesi, sağlık insangücünün artırılması ve mevzuat düzenlemeleri alanında yapılan çalışmalar sağlığa verilen önemi ortaya koymaktadır.
2. Cumhuriyet ile kadın hakları açısından birçok gelişmiş ülkeden çok daha önce bir kadın devrimi gerçekleştirilmiştir. Cumhuriyetle kadınların elde ettiği kazanımlar kadın sağlığını doğrudan ve dolaylı olarak etkilemektedir. Bu kazanımlara sahip çıkılmalı ve geliştirilerek sürdürülmelidir.

3. Bulaşıcı hastalıklarla mücadele Cumhuriyetin ilk yıllarında özel bir öneme sahipken süreç içinde bu “savaş”, yerini farklı sağlık sorunlarına bırakmıştır. Günümüzde ülkemiz için bulaşıcı hastalıklar alanında çok ilaca dirençli tüberküloz, kızamık, kuduz, bazı zoonotik ve vektörel hastalıklar önemini korumaktadır. Sahada bulaşıcı hastalıklar surveyansı güçlendirilmeli ve bu alanda çalışan insan gücü kapasitesi artırılmalıdır.
4. Günümüzde bulaşıcı olmayan hastalıklar (kalp damar hastalıkları, diyabet, kanserler, kronik solunum yolu hastalıkları gibi) küresel ölümlerin yaklaşık dörtte üçünü oluşturmaktadır. Buna nüfusun yaşlanmasının da eklenmesi sağlıkta yeni yaklaşımları zorunlu kılmaktadır. Sosyal bilimlerle halk sağlığı biliminin kesiştiği bu alanda eylem planlarının, yasal düzenlemelerin ve yeni hizmet sunumu modellerin zaman geçirmeksizin uygulamaya alınmasını gerektirmektedir.
5. Türkiye'nin son yıllarda yaşadığı ve giderek ağırlığını hissettiren göç olgusu, halk sağlığı profesyonellerinin ana gündemlerinden biri haline gelmiştir. İç ve dış göçlerin altında yatan dinamikler, göçlere bağlı sağlık sorunları ve sonuçları, uygulama alanları ve politikalar halk sağlığı bakış açısıyla değerlendirilmeli ve gerekli önlemler alınmalıdır.
6. Ülkemizin yaşadığı 6 Şubat Kahramanmaraş depremleri, halk sağlığı alanında bir uyarı olarak değerlendirilmelidir. Yaşananlar sağlıklı ve afete dirençli kentler, belediye hizmetleri, çocuk, kadın ve üreme sağlığı hizmetleri, bağışıklama ve bulaşıcı hastalıklara yönelik hizmetler, bulaşıcı olmayan hastalıkların yönetimi, toplum ruh sağlığı ve çevre sağlığı hizmetleri başta olmak üzere politikaların geniş bir perspektifte yeniden ele alınmasını gerekli kılmaktadır.
7. Yaşanan 6 Şubat Kahramanmaraş depremleri koruyucu sağlık hizmetlerinin, birinci basamak sağlık hizmetlerinin, halk sağlığı disiplininin ve uzmanlarının önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Koruyucu sağlık hizmetleri ve birinci basamak sağlık hizmetleri güçlendirilmeli, bölge tabanlı sağlık hizmet sunumuna dönülmeli, halk sağlığı uzmanları yönetici konumunda daha fazla istihdam edilmeli ve bilgi ve becerilerine uygun görevleri yürütmeleri sağlanmalıdır.
8. Yaşam hakkını ortadan kaldıran her türlü şiddet ve savaş halk sağlığına yönelik temel bir tehdittir ve kabul edilemez. Dünyanın birçok yerinde ve özellikle ülkemizin bulunduğu coğrafyadaki savaş ve çatışma ortamları toplumları tehdit etmeye devam etmektedir. Ülkemiz Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana olduğu gibi bugün ve gelecekte de Atamızın “Yurtta barış, dünyada barış” ilkesinden ayrılmamalıdır.

Halk sağlığı uzmanları ve halk sağlığı alanında çalışan, emek veren, bilim üreten tüm paydaşlarımızla, Cumhuriyetin 100. yaşını kutluyor ve ülkemizin daha nice yüz yıllarda bilimi rehber edinen, gelişmiş, çağdaş ve sağlıklı bir ülke olması için çabalarımızı sürdüreceğimizi beyan ediyoruz.